

ROZWOJ

DZIENNIK POLITYCZNY SPOŁECZNY I LITERACKI

Sroda dnia 4 października 1922 roku.

Od Wydawnictwa.

Z powodu podwyżki cen papieru oraz kosztów wydawnictwa zmuszeni jesteśmy z dniem 5 października podnieść cenę pojedynczego egzemplarza do

mk. 80.

TELEGRAM!

Wkrótce wielki film

? Straceńcy z nad Adrii ?

4148b1

WIADOMOŚCI POLITYCZNE

W sprawie Jaworzyny.

(wp) Wydział Pras. Min. Spr. Zagr. komunikuje: Rząd czechosłowacki w punkcie b) aneksu umowy politycznej z dn. 6 listopada 21 r. zobowiązał się wobec Polski do załatwienia w przeciągu sześciu miesięcy od daty podpisania umowy w drodze bezpośredniej i polubownej sprawy Jaworzyny. Termin ten został przekładony do 6 sierpnia 22 roku.

Komisja międzysojusznicza na posiedzeniu w d. 25 ub. miesiąca w Cieszynie zdecydowała większością 5 głosów przeciwko jednogłośnie podziałowi Jaworzyny, mniej więcej wzdłuż linii biegnącej przez Łódzki Przełęcz, wzdłuż Jaworzynki, tuż koło wodospadów, które pozostają po stronie czeskiej do punktu 1216. W zamian za tą część Jaworzyny, Czesi otrzymują dwie wsie: Kacwin i Niedzicę. przeciwko decyzji komisji międzysojuszniczej, komisarz polski założył protest, domagając się przyznania całej Jaworzyny w zamian za te dwie wsie. (2)

Zmiana w poselstwach:

(wp) W kołach politycznych zapewniają, że b. minister spraw zagranicznych p. Konstanty Siermiot niebawem już zajmie stanowisko posła polskiego w Londynie. Według tychże informacji dotychczasowy poseł polski w Londynie, p. Wroblewski ma otrzymać nominację na posła w Waszyngtonie. (5)

Wyjazd Cziczerina.

(wp) We wtorek wieczorem komisarz ludowy do spraw zagranicznych Cziczerina wyjechał do Moskwy.

Dzisiaj o godz. 1 złożył pożegnalną wizytę ministrowi Narutowiczowi. (2)

Luna | „HANUSIA“ podług Gerarda Hauptmana. | Luna
pozostaje jeszcze 3 dni, dziś, jutro i pojutrze na ekranie.

DOKOŁA KWESTJI BLISKIEGO WSCHODU.

ZAWARCIE ROZJEMU. RZĄD KONSTANTYNOPOLITAŃSKI ODWOŁUJE POSŁÓW. UZGODNIENIE DECYZJI O DARDANELE. BOLSZEWICY PROTESTUJĄ.

LONDYN 3 10 (AW) — Z Konstantynopola donoszą, że wczoraj w południe przyszło między Grecją a Turcją do zawarcia rozejmu. Zgromadzenie narodowe w Angorze upoważniło Kemala Paszę do wydania zarządzenia, aby operacje wojskowe na wszystkich frontach zostały wstrzymane. Aprobując ledwoogłoszone stanowisko, zajęte przez Kemala Paszę, upoważniło zarazem delegatów tureckich do uczestniczenia w konferencji w Mudanji. Ogólnie sądzą, że konferencja ta doprowadzi do pozytywnego wyniku i że trudności zostaną przezwyciężone.

LONDYN 3 10 (AW) — Z Konstantynopola nadeszła telegraficzna wiadomość jako by rząd konstantynopoliński uchwalili wezwać swoich posłów w Rzymie i w Paryżu do wydania przedstawicielom rządu angielskiego wszystkich dokumentów i archiwów swoich poselstw. Posłowie rządu konstantynopolińskiego zostaną odwołani rzekomo z powodu

niepomysłnego stanu finansów Turcji.

PARYŻ 3 (PAT) „Matin“ donosi z Londynu: Gen. Harrington otrzymał od swego rządu polecenie przyłączenia się do decyzji przedstawicieli Francji i Włoch przy ustaleniu linii, na którą wojska greckie w Tracji mają być cofnięte. Prawdopodobnie linja ta będzie Marica. Sytuacja w Tracji będzie rozwiązana przez rządy koalicyjne po przeprowadzeniu między tymi rządami rokowań. (13)

LONDYN 3 (PAT) „Telegraphien Compagnie“ donosi: W tutejszych kołach dyplomatycznych słychać, że dzisiejsza konferencja w Mudanji będzie poprzedzona rozmową, pomiędzy przedstawicielami Anglii i Turcji w sprawie usunięcia konfliktu z powodu Dardanel. (13)

LONDYN 3 (PAT) Otrzymało tu notę rosyjską, która energicznie protestuje przeciwko blokadzie angielskiej Dardanel i Bosforu. (13)

CHAOS W GRECJI.

FORMOWANIE GABINETU. OFICJALNE UZNANIE KRÓLA JERZEGO. GRECY CHCĄ PRZEKROCZYĆ STREFĘ NEUTRALNĄ.

PARYŻ 3 10 (AW) — Według telegramu z Aten, komitetowi rewolucyjnemu nie udało się dotychczas uformować gabinetu. Urzędowy organ zwolenników Venizelosa wyraża, jako przyszłego prezydenta ministrów gen. Kondariotisa, ponieważ Zaimis odrzucił propozycję utworzenia gabinetu.

ATENY 3 (PAT) Przedstawiciel Anglii i przedstawiciel Belgii na skutek poleceń swoich rządów, wpisali swoje nazwiska w zamku

królewskim na liście osób, składających wizyty. Jest to powszechnie uważane za oficjalne uznanie króla Jerzego. (13)

LONDYN 3 (PAT) Dzienniki donoszą z Konstantynopola, że dowódca wojsk greckich w Tracji oświadczył głównej kwaterze wojsk międzysojuszniczych, iż niebędzie w stanie respektować strefy neutralnej, o ile Turcy będą dalej atakowali front grecki.

Przyczyny wybuchu wojny światowej

ODPOWIEDZ V. VIANIEGO NA WYWODY WIRTHA.

PARYŻ 3 (PAT) Były prezydent min. Vivieni ogłasza za pośrednictwem A. Havasa oświadczenie, w którym odpowiada na wywody kanclerza niemieckiego Wirtha co do przyczyn wybuchu wojny światowej.

Odnosząc do twierdzenia Wirtha (zwoleński zakomunikował rządowi rosyjskiemu, iż

Francja udzieli Rosji nieograniczonego poparcia) Vivieni przypomina depeche nr. 101 Księgi Złotej wysłaną do Londynu i Petersburga, a która oświadczała, że Francja nie zaniedba żadnego środka, któryby mógł doprowadzić do pokojowego rozwiązania konfliktu.

Niemcy, oświadcza Vivieni ogłoszono stał

niebezpieczeństwa wojennego jeszcze przed mobilizacją rosyjską w dn. 31 lipca 1914 r. po południu. Francja cofnęła swoje wojska o 10 kilometrów, a mobilizację rozpoczęła dopiero później po zaplanowanej mobilizacji w Niemczech. Powodem tej wstrzemięźliwości Francji było to, że Grey uczynił nową propozycję pośredniczącą, oraz że Austria zaczęła pertraktować z Rosją.

Rząd serbski jeszcze po wypowiedzeniu

mu wojny, prosi Anglię o poczynienie Berlinie kroków w celu podjęcia rokowań.

Formuła ułotowa jaka doręczona została ambasadorowi niemieckiemu w Petersburgu, została przez sekretarza stanu Rzeszy niemieckiej Jagowa odrzucona. W końcu przypomina Viviani propozycję cara przesłaną cesarzowi niemieckiemu w sprawie oddania konfliktu trybunałowi rozjemczemu w Hadze. (5)

Lenin znów u steru rządów.

BOLSZEWJA DAŻY DO POROZUMIENIA Z ZACHODEM.

MOSKWA 3 10 (AW) W miarę wracania Lenina do spraw państwowych, wpływ jego na politykę wewnętrzną i zagraniczną Sowieców staje się coraz bardziej widocznym. Wpływom Lenina przypisują fakt pozostawienia Joffego pod pretekstem choroby w Czań. Czuń celem nawiązania przerwanych rokowań z Japończykami, co ma nastąpić po otrzymaniu nowych instrukcji z Moskwy.

Lenin jest zdania, że trzeba pójść na większe ustępstwa wobec Japończyków, szczególnie w sprawie górnego Sahalinu, tak aby doszło do zawarcia traktatu.

Stanowisko Lenina napotyka na razie sprzeciw ze strony niektórych kół sowieckich, ale jego punkt widzenia zwycięży niewątpliwie. Według opinii kół sowieckich będzie Lenin wogóle dążył do złagodzenia tarć między Rosją a państwami zachodnio-europejskimi i do porozumienia się z nimi.

Pod wpływem Lenina ma być również dokonana reorganizacja państwowego zarządu politycznego w kierunku zwiększenia jego kompetencji. Redukcja etatów (polityuprawlenia) o 75 proc. personelu została już dokonana. (13)

Z krainy zdrowskich katów.

POBOR ROCZNIKA. SCIĄGANIE PODATKU ZBOŻOWEGO. APETYTY NA KOCIOLY KATOLICKIE. O LOSIE KSIĘŻY I OBYWATELI POLSKICH W KAMIEŃCU.

LWÓW 3 10 (AW) Z nad Zbrucza donoszą: Na Ukrainie przeprowadzają władze sowieckie pobór wojskowych rocznika 1901. Oporną młodzież chłopstwo, w obawie przed represjami, wysyła samo silą ze wsi do punktów zbiorczych, odstawiają poborowych w głąb Rosji. (13)

LWÓW 3 (AW) „Ajencja Wschodnia“ donosi: ściąganie podatku zbożowego od ludności na Ukrainie idzie władzom sowieckim tym razem gładko. Sterroryzowana ludność składa podatek bez oporu. (13)

LWÓW 3 (AW) „Ajencja Wschodnia“ donosi z pogranicza nad Zbruczem: Elementy rosyjskie na Ukrainie odnoszą się z całym

uznaniem do systemu prześladowania Sowieców, stosowanego do Polaków i Ukraińców oraz propagują dalsze prześladowania. Między in. propaguje się zburzenie wszystkich kościołów katolickich na Ukrainie. (13)

LWÓW 3 (AW) Korespondent „Ajencji Wschodniej“ z nadpogranicza nad Zbruczem donosi: Ludność miasta Kamieńca niema żadnych wiadomości o losie księży i obywateli, skazanych w procesie w Kamieńcu. Wśród zrozpaczonej ludności krąży pogłoski, że skazani zostali oświeczeni i rozstrzelani. Należą do nich w kołach sowieckich w Kamieńcu twierdzą, że skazanych odstawiono do Winnicy, skąd, na interwencję rządu polskiego, będą wypuszczeni na wolność. (13)

TELEFONEM Z WARSZAWY

RZĄD WALCZY Z DROŻYZNĄ.

* Telefon nigdy nie należał do przedmiotów zbytku lecz użyteczności, to też nad wzrostem jego ceny czuwały dawniej odpowiedzialnie władze.

Obecnie tego niema: wszelkie podwyżki, jakie proponuje alicja Zielna władze miarodajnie akceptują bez szemrania.

Tak też stało się i w dniu 25 września. Zarząd telefonów podał do ministerjum poczt i telegrafów projekt podwyższenia opłat abonamentu telefonicznego w Warszawie o 150 procent (za abonament prywatny z 18000 na 45000 kwartalnej).

Tak narz. szewcy w ciągu kwartału podnieśli cenę o 60 procent, krawcy o 50 centów, żelazna podnieśli się 26 — 30, a telefony o 150.

Czy departament trzeci ministerjum poczt i telegrafów, który tę podwyżkę zatwierdził, porozumiewał się w tej sprawie z nadzwyczajnym komisarzem do walki z drożyzną — jest rzeczą cenną i nie wątpliwą. (5)

NOWE LINJE KOLEJOWE.

* Ze ser kompetentnych dowiadujemy się, że budowa nowych linii Kępno-Wieluń-Sadzisz, oraz Wieluń-Torby postępuje na

przód. Linia Kępno-Wieluń-Sieradz jest już na ukończeniu. Na budowę linii Wieluń-Herby ministerjum kolei żelaznych wyasygnowało kredyt w wysokości 100 milionów marek polskich, który jest już na wyczerpaniu. Dalsze kredyty mają być przyznane. Nowe te linje będą miały znaczenie pierwszorzędne dla G. Śląska, bowiem całkowicie uniezależnią ruch kolejowy od niemieckich połączeń. (5)

Z OSTATNIEJ CHWILI

MATIN O PAMIĘTNIKACH ex KAISERA

PARYŻ 3 (PAT) „Matin“ omawiając pamiętniki excesarza Wilhelma i nazywając szereg jego twierdzeń kłamliwymi, przeciwstawił im dwa dokumenty, z których jeden jest depesza, jaką przesłał do Delcassego ambasador francuski w Berlinie Noailles z d. 29 października 1899 roku, w której komunikuje, że książę Buelow zwrócił się do niego z zapytaniem, czy nie uważa, że jest chwila odpowiednia do tego, ażeby zawrzeć porozumienie francusko-niemieckie, korzystając z tego, że Anglia jest zaangażowana w wojnie przeciwko Buero. Książę Buelow wskazał przytem, że jest okazja do tego, ażeby Francja połączyła swoje usiłowania z usiłowaniem Niemiec w celu zniewolenia Anglii do porzucenia swoich planów zdobywczych, a nawet wprost zapytał, czy nie nadeszła chwila położenia kresu hegemonii angielskiej. Drugim dokumentem jest odpowiedź jaka Delcasse po naradzeniu się z

prezydentem Loubet i Waldec Rousseau przesłał do Berlina zaraz nazajutrz, w której dał wyraz swojemu zdziwieniu z powodu enuncjacji księcia Buelowa i oświadcza, że Francja, która nie występowała w danym razie z żadnymi żadaniami, a nie ma też żadnego powodu do brania na siebie jakiegokolwiek obowiązku w sprawie, która poruszył książę Buelow.

Niemcy hurzą.

KATOWICE 3 (A. W.) W ostatnich czasach podejrzane żywioły zaczęły znowu szerzyć niepokoje wśród ludności górnośląskiej wiadomościami o nowych rzekomych rozruchach. Podobno członkowie Orgescha i Selbstschutzu grożą wybuchami zbrojnymi na wypadek poprawienia na rzecz Polski granicy górnośląskiej przez działającą obecnie na G. Śląsku komisję graniczną. Korespondent niemieckich pism zagranicznych, bawiący obecnie na Górnym Śląsku zostali zaalarmowani wiadomościami, że w początkach bieżącego miesiąca nacjonalistyczne koła niemieckie będą się starały przy pomocy komunistów wywołać rozruchy na polskiej części G. Śląska. (5)

Układ Jugosławji z Niemcami.

BERLIN 3 (PAT) „Berliner Tageblatt“ do nosi z Belgradu, że jugosłowiański ministerstwo komunikacji zawarło wczoraj układ z delegatami niemieckimi związku przemysłowców, polegający na tem, że Niemcy wzamian za należne Jugosławji sumy z tytułu odszkodowań dostarczą jugosłowiańskiemu ministerstwu komunikacji wagonów towarowych normalnotorowych i wązkotorowych. (2)

Konferencja w sprawie środkowej Europy.

PRAGA 3 (PAT) Według informacji „Prager Presse“ w d. 9 b. m. ma się odbyć w Wenecji konferencja Benesza u Schanzerem. Przedmiotem narad ma być kwestia austriacka oraz kwestia środkowej Europy. (2)

Niemcy nie zapominają o odwecie.

BERLIN 3 (A. W.) Na siedemdziesięcioletnią rocznicę urodzin przybyły do Hindenburga deputacje ze wszystkich stron Niemiec. Hindenburg wygłosił mowę, w której oświadczył, że musi znowu przyjść chwila w której Niemcy zrzucą z siebie hańbę i sromotę. (5)

Okręt sowiecki w Gdańsku.

GDANSK 3 (PAT) Wczoraj przybył do portu Gdańska okręt rosyjski pod flagą sowiecką. Jestto statek handlowy o pojemności 193 tonn, naładowany skórą niewyprawioną i szczecinią. Okręt należy do rządowego bałtyckiego towarzystwa okrętowego. Niemiecka prasa gdańska faktowi przybycia tego okrętu przypisuje wielkie znaczenie, widząc w tym zapoczątkowanie stosunków handlowych gdańsko-rosyjskich. (5)

Komuniści zaprowadzają powszechną służbę wojskową.

LONDYN 3 (PAT) Telegraphen Compagnie Według doniesień z Moskwy wszechrosyjski komunistyczny komitet wykonawczy postanowił zaprowadzić obowiązkową dla wszystkich obywateli między 20 a 40 rokiem życia. Czas trwania służby wojskowej w piechocie i artylerji, określono na 18 miesięcy, w innych formacjach na 30 miesięcy, zaś w marynarce na 4 i pół lata. 2

PIĄTA LOTERJA PANSTWOWA.

Piąta klasa. 21 dzień

Główne wygrane:

Mk. 50,000 n-ry 82351 94423.

Mk. 40,000 n-ry 35178 71121.

Mk. 25,000 n-ry 40870 55710 58321 65842 89142.

Partje żydowskie.

Żydzi umieją około siebie robić wielki „rajwach”. Innemi słowy: świetnie się reklamują. Czyż tego nie widać w literaturze? A w polityce jest może inaczej? Najlepiej ze wszystkich doceniają znaczenie opinii, prasy i reklamy.

Jak umiejętnie przy obecnych wyborach zareklamowali blok mniejszości narodowych! Zasugerowali społeczeństwu, jakoby za blokiem wypowiadali się wszyscy Żydzi solidarnie. Rzeczywistość odbiega coś nie coś od rozreklamowanej potęgi. Przekonać się o tem najłatwiej z obrazu stronnictw żydowskich w chwili obecnej. Zaznaczamy, iż informacji do niniejszych wyjaśnień zasięgnęliśmy u dziennikarzy żydowskich i to z obozu syjonistycznego. Przy tej sposobności trzeba wyrazić żal gorący, iż mimo istnienia licznej prasy żydowskiej, hebrajskiej i żargonowej, w piśmie polskich nie ma znawców żargonu i społeczeństwo jest zdane na informacje pochodzące nie rdzennych asyryjczyków: a to szkodzi.

Pod względem politycznym Żydzi w chwili obecnej rozpadają się na następujące ugrupowania polityczne.

A. Ugrupowania mieszczańskie:

1. Syjoniści: Posiadają oni w Sejmie posłów: Grünbauma, Thona, Hanglassa. Głową partji jest dr. Klumel, kupiec warszawski, Rozporządza najlichniesz prasa żargonowa, jak: w Warszawie „Ha[nt]”, posiadający około 20000 nakładu. „Nowy Dziennik” w Krakowie „Cwila” we Lwowie, „Lubliner Tageblatt” w Lublinie „Unser Freund” a w powiatach prowincjonalnych tygodniki. Jest to partja silna, ogarniająca swymi wpływami żydostwo w całej Polsce.

2. Ortodoksi Aguda, Agudas: Szlome Emanuel Izrael. W Sejmie reprezentują ich: sędziwy Perlmutter i Mendelsohn, który wszedł po śmierci pos. Halperna. Na czele partji stoi rabin cudotwórca z Kalwarji pod Warszawą. Partja ta oparta o rabinów i kahały, posiada największe wpływy w Kongresówce i Małopolsce. Wobec ostatnich wydarzeń światowych i deklaracji palestyńskiej Balfoura ortodoksi zaczynają się zbliżać do pozytywnej pracy syjonistycznej. Centralnym ich organem jest „Der Jud” bijący około 8,000 nakładu. Ideowi ich kierownicy jak red. Kirschbaum i Kaminer, porzuciwszy dawne niezdecydowane stanowisko, w którym dochodzili nawet do tolerowania asymilacji, grawituja zwolna ku syjonizmowi.

3. Mizrahi—to faktycznie syjonistyczni ortodoksi. Należą już do składu organizacji światowej syjonistycznej. Reprezentantami ich w Sejmie Farbstein, a obok niego największy wpływ posiada rabin Kowalski z Włocławka. Organem ich jest tygodnik wydawany po hebrajsku „Mizrahi”.

4. Fokiści tj. ludowcy żydowscy. Wiodącą ich głową jest Nochim Prilucki, którego mandat sejmowy został unieważniony. W Sejmie ich wykładnikiem jest naczelny publicysta „Naszego Kurjera”, — wydawanego podobnie jak „Nasz Dziennik” i „Chwila” po polsku — poseł Hirschhorn. Fokiści nie tyle oddziaływują drogą organizacyjną, bo skoordynowanej organizacji masowej nie posiadają, ile przede wszystkim drogą prasy, a głównie przez wybitnych swych publicystów. Zbliża się do nich najbardziej rozpowszechniony dziennik żargonowy „Der Moment” w Warszawie pod redakcją ojca Priluckiego. Obecnie im służy „Nasz Kurjer” w Lublinie „Lubliner Najes” w Białymstoku „Das Naje Leben”. Odpowiednikiem ich w Wilnie jest „żydowska demokratyczna partja”, prowadzona przez dra Szabata, a rozporządzająca dziennikiem „Unser Tog”.

B) Ugrupowania socjalizujące lub socjalistyczne:

5. Hitahdut (zjednoczenie). Odpowiada ideowo rosyjskim trudownikom. Przewodzi im dr. Berkelhammer z Tarnowa, b. red. „Nowego Dziennika”. Jest to prąd syjonistycznego socjalizacji rozporządzający wpływami szczyplymi i tygodnikami „Folk und Land”.

6. Cejrajon młodzi syjoniści pod wodzą red. Szwalbego i Hermańskiego z pape

Betreiung. Są już bardziej zaawansowani w swym socjalizmie i chcieliby nawiązać kontakt z trzecią międzynarodówką.

7. Poalej—sion prawica. Są to syjonistyczni socjaliści demokraci. Wyznawcą ich jest poseł Schipper. Z światową organizacją syjonistyczną są związani luźnie. Mają organ Arbeiter Wort.

8. Poalej—sion lewica jest organizacją konspiracyjną. Stoi na gruncie trzeciej między narodówki. Z centralą syjonistyczną zerwała, a do międzynarodówki się nie dostała, albo wtem komitet jej wykonawczy zażądał od tej partji wyrzeczenia się syjonizmu i rozwiązania

9. Bund jest największą organizacją żydowską, socjal—demokratyczną. Kierują nią radni miejscy w Warszawie: — Ehrlich, Alter, Zybert. W partji zwalczają się prądy radykalniejsze z umiarkowańszymi, których wyrazicielami są przewódcy, reprezentujący

czynnik inteligencji. Posiada dziennik Folkzeitung o nakładzie około 10000 egzemplarzy. Do trzeciej międzynarodówki nie należy.

10. Komuniści żydowscy, którzy działają wespół z polskimi komunistami.

Co do wpływów w masach żydowskich, to dzieli się nimi: syjoniści, ortodoksi bundziści mizrachiści, folkisci i poalejsjoniści lewica. Inne ugrupowania są słabsze.

W nadchodzących wyborach Żydzi rozpadają się na cztery grupy:

a) blok mniejszości narodowych tj. syjoniści ortodoksi, mizrachiści i hitahdurt.

b) blok demokratyczny żydowski z folkistami na czele;

c) bundziści;

d) poalejsjoniści lewica;

Tak się przedstawia żywiol żydowski w chwili obecnej, przedstawiony przez wybitnego publicystę obozu syjonistycznego. (12)

ZWYCIĘSKI ISLAM.

(o) Zwycięstwo nacjonalistów tureckich w Anatolji ogromnie wpłynęło na podniesienie ducha w całym zsolidaryzowanym świecie muzułmańskim, a powaga Wielkiej Brytanji ucierpiała przez to znacznie na całym Wschodzie, gdyż jak pisze „Daily Mail”, wszyscy tam rozumieją, że Grecja była narzędziem Angliji i polityka Lloyd George’a przerachowała się fatalnie. Takie przekonanie może niemile pociągnąć za sobą skutki w Mezopotamji i Indjach.

Okazało się to już wyraźnie. Członkowie muzułmańscy ustawodawczej Izby w Indjach, doręczyli wicekrólowi, lordowi Reading’owi (Rufus Isaac) rezolucję następującej treści:

„W imieniu 70 milionów muzułmanów indyjskich wyrażamy głębokie przekonanie, że należy zawrzeć z Turcją rzeczywisty pokój, od-

dając jej Azję Mniejszą oraz Trację wraz z Adrianopolem i cieśninami a Turcja zagwarantowałaby wolność tychże cieśnin. Stanowisko religijne sułtana jako głowy Kalifatu, musi być uznane. Jest to nieodzowne dla przywrócenia pokoju na bliskim i dalszym Wschodzie, dla współpracy na przyszłość i obojdanego zafiania”.

Jednocześnie muzułmanie w Indjach, obchodzący uroczyste tryumfy oręza tureckiego, wysłali do Lloyd George’a depezę podobnej treści, aby jak mówią, „przywrócić jedność między W. Brytanią a światem muzułmańskim. Zdawałoby się, że w interesie Angliji leży poważna rewizja dotychczasowej antyturskiej polityki, gdyż pojednanie z muzułmanami znaczy tyle co pacyfikacja Indji. (6)

TŁUM.

W Kurjerze Warszawskim p. W, K, na świętych „kartach albumowych” między innymi pisze o demagogji prowodyrów i głupocie tłumów.

Tańczy ohyda przed oczami gawiedzi. Perykleś nazwano ongi złodziejem grosza publicznego i wyli z uciechy wszyscy złodzieje ateńscy. Nas nazywają „wyprzedawcami ideałów narodowych” i wyli z uciechy wszyscy bluszczeni kurczyciele ojczyzny. Zawsze to samo. Czytajcie historję rewolucji francuskiej. Czytajcie, co krzyczały „furje gilotyny” Czytajcie, jakim kłamstwem podjudzono lud, śpiewający Carmagnole.

A to dopiero początek tej kociej muzyki która zwie się walką wyborczą. Na czerwonych kursach dla agitatorów jeszcze nie wyscy uczniowie zdobyli maturę. Ale za tydzień, za dwa, z patentem w kieszeni i z sakiewką, napchaną złotem międzynarodówki, rozjada się ci maturzyści po kraju i rozpoczną się „orgia maxima”, wielki cyrk trybunów ludowych. Byłem ongi na takim cyrku w Moskwie, w rewolucyjnych czasach Kiereńskiego. Wystąpiło dziesięciu mówców, z których jeden opowiadał, że chorego carewicza żywią rosołem

z wygotowanego mięsa niemowląt, drugi obwieścił że flota angielska przywoziła sto tysięcy złotych zegarków dla robotników moskiewskich, a trzeci—uczeń z piątej klasy—żądał „w imieniu ludu”, aby lekcje zaczynały się dopiero o godzinie dziesiątej i aby po każdej lekcji podawano „czaj” z butersznytami.

A potem wstąpił na trybunę jakiś młodzieniec w mundurze akademickim i ponurym głosem tak mniej więcej przemówił:

„Ja student matematyk! Rachowałem trzy noce i obliczyłem dokładnie, że każdy z was powinien otrzymać 4 morgi i 8 pretów ziemi”.

(Huragan oklasków)

„Ja student matematyk. Rachowałem trzy noce i obliczyłem, że podzieliwszy sprawiedliwie pieniądze Rosji, każdemu z was należy się 1,385 rb. 16 kop.”

(Huragan oklasków)

„Ja student matematyk. Myślałem trzy noce i daję wam słowo uczonego, że na całym świecie niema większych durniów, jak wy.”

Znowu zaczęli bić brawo, a nim się spodem francuskim, angielskim, i niemieckim.

Dziennik cara Aleksandra.

W papierach księżny Jurjewskiej, morganicznej żony cara Aleksandra od 1880 r. znaleziono szereg notatek cara, stanowiących rodzaj dziennika. Pochodzą one z ostatnich 12 lat jego życia. Nakreślił on tam szereg zajmujących sylwetek swoich współczesnych: królowej Wiktorji, Franciszka-Józefa, zwłaszcza zaś Wilhelma I, którego wysoce poważał.

Dziennik ten odsłania w Aleksandrze II jasność sądu i poglądów, których nie przynosi mu historcy. Dwór swój i wielkich książąt krytykuje on nader ostro. Najwięcej myśli o synu swym, Aleksandrze III.

Od 1878 r. cara coraz to bardziej nieo-

koj szerczący się duch rewolucyjny. Opisuje liczne zamachy na siebie. Kilka z nich nie dostało się do wiadomości publicznej. Sposoby ochrony jego osoby użyte przez policję, uważa za bezskuteczne i nieodpowiednie.

Na ostatnich kartkach dziennika wypowiada znaczenie nadania krajowi konstytucji, która ma ochronić go od krwawej rewolucji. Dziennik urywa się na kilka dni przed zamordowaniem go (13 marca 1881 r.

Dziennik ten wydawany przez byłego sekretarza księżny Jurjewskiej ma się ukazać w grudniu w języku rosyjskim z tłumaczeniami francuskim, angielskim i niemieckim.

NA MARGINESIE.

Talmud bolszewicki.

1. Co to jest bolszewizm czyli komunizm?

— Jest to spisek międzynarodowego żydostwa przeciwko narodom chrześcijańskim. Dąży on do zniszczenia wiary i cywilizacji chrześcijańskiej przez zamykanie świątyni chrześcijańskich, mordowanie kapłanów i wszystkich wiernych.

2. Co obiecywali bolszewicy w Rosji?

— Obiecywali: robotnikom wszystkie dobra, żołnierzowi wieczny pokój, włościanom wszystką ziemię.

3. Co dali bolszewicy robotnikowi?

— Panowanie Czerezycyżki,
— zamknięcie wszystkich fabryk
— pół funta chleba czarnego.
— władzę żydostwa
— pogardę całego świata.

4. Co dali bolszewicy żołnierzowi rosyjskiemu?

— Ciągłe wojny przeciwko własnym braćmiom włościanom i robotnikom.

5. Co dali komuniści włościanom?

— Zmusili ich do powstania w obronie swoich świątyni, swej pracy i plonu.

6. Czego chcą komuniści od Polski?

— Chcą z niej zrobić prowincję rosyjską rządzoną przez żydów mianowanych w Moskwie: Sobelsona, Unslichta i Kona.

7. Co robią obecnie bolszewicy w Polsce?

— Namawiają do strajków, do rozruchów,
— nasyłają żydów i prowokatorów z Rosji
— szpiegują i prowokują.

7. Po co to im potrzebne?

— Ażeby nas osłabić i łatwiej odebrać nam Śląsk i Wilno, a potem i samą niepodległość.

9. Co dadzą bolszewicy Polsce, jeżeli opadnie władzę?

— choroby,
— rosyjski głód,
— knut Czerezycyżki
— rządy międzynarodowego żydostwa.

WIADOMOŚCI Z KRAJU.

Machno spiskował przeciw Polsce.

(k) Służba bezpieczeństwa aresztowała i przywiozła do Warszawy z obozu dla internowanych w Strzałkowie głośnego watażkę oddziałów partyzanckich na kresach, atamana Machnę.

Machno został sprowadzony do Warszawy w otoczeniu swego sztabu, składającego się z 13 osób. Wśród aresztowanych znajduje się nieodłączny towarzysz jego, szef sztabu Szmara.

Powodem wywiezienia atamana Machny z obozu dla internowanych i osadzenia go w areszcie jest fakt, że watażka wszedł w kontakt z bolszewikami i zaproponował im wywołanie powstania w Małopolsce przeciw Państwu polskiemu.

Oferta jego została zasadniczo przyjęta przychylnie, wreczono mu nawet tytułem zaliczki 100 tysięcy marek, ale jako warunek prowadzenia dalszych układów bolszewicy postanowili żądać, aby żona atamana Machny przybyła do Rosji, jako zakładniczka.

W trakcie tych rokowań władze bezpieczeństwa polskie unieszkodliwiły niebezpiecznego watażkę. (6)

Wystawa ogrodnicza w Poznaniu.

(k) W sobotę nastąpiło otwarcie wystawy ogrodniczej w pawilonach targów poznańskich. Wystawa potrwa do 5 b. m. Zainteresowanie publiczności wystawą wielkie. (6)

Olbrymia manifestacją młodzieży przeciwko zażydzeniu wyższych uczelni.

(k) W niedzielę we Lwowie o godz. 10-ej rano odbył się wielotysięczny wiec młodzieży akademickiej w sprawie zażydzenia wyższych uczelni. Na wiecu tym postanowiono, aby w razie zniesienia przez ministerjum wyznań religijnych i oświecenia publicznego „numerus clausus” słuchaczy żydów wstrzymać się zbiorowo od studjów, albowiem procent żydów studentów na lwowskim uniwersytecie dochodzi do 50, a na 2 wydziałach: lekarskim i filozoficznym, cofnięcie klauzuli uniemożliwiłoby studja.

Wiec ten był wspaniałą manifestacją całej młodzieży polskiej.

Postanowiono wręczyć w tej sprawie memoriał Senatowi i przesłać go do ministerjum do Warszawy.

Zasługuje to na uwagę, że wiec ten wyrażał pogląd wszystkich bez wyjątku kierunków politycznych lwowskiej młodzieży akademickiej.

Na wiecu przemawiał profesor uniwersyte tu lwowskiego poseł Głabiński, który zaznaczył, że akcja młodzieży zmierzająca do obrony polskości uniwersytetów zasługuje na poparcie całego społeczeństwa. (6)

Wykrycie klubu kokainistów w Lwowie.

(k) Policja lwowska wpadła na ślady klubu kokainistów i kokainistek, którzy zbierali się w domu niejakiej Kulmatyckiej, przy ulicy Listopada. Jak się okazało Kulmatycka z zorganizowała z laborantek aptecznych szajkę, która dopuściła się kradzieży znacznej ilości kokainy. W jednej z aptek lwowskich skradziono kokainę wartości przeszło 2 milionów marek. (6)

Tajemnicza klapsydra w Piotrkowie.

(k) Z Piotrkowa donoszą: Urzędnik prywatny, p. Szklarski, idąc przed paru dniami do biura, zauważył na murach miasta żałośnie afisze, donoszące, że brat jego Wacław umarł. Zdziwienie jego było tym większe, iż na pogrzeb zmarłego zapraszała żona nieboszczyka z dziećmi, a rzekomy nieboszczyk nie był nigdy żonaty. P. Szklarski, udał się najbliższym pociągiem do Warszawy, gdzie brat jego bawił na urlopie i tam w drukarni gdzie afisze były drukowane, stwierdził iż rękopis napisany był rzeczywiście ręką brata, a do drukarni przyniosła go pewna młoda kobieta, z którą go przedtem widywano w Piotrkowie. Rzekomego nieboszczyka w Warszawie nie odnaleziono, przeto dochodzenia skierowano do Piotrkowa, gdzie toczą się one dalej i wyjaśnia niewątpliwie tę zagadkową sprawę. (6)

Judaica.

Żydzi tworzą państwo w państwie, dając posłuch swoim własnym prawom, wiedząc jak omijać prawa i ustawy krajowe; szanując swój własny rząd, swoją religię i język, czynią wszelkie możliwe usiłowania, aby to wszystko u Polaków zniszczyć.

Moltke.

H. G. WELLS

Człowiek, który mógł robić cuda.

Pan Maydig słuchał uważnie, a twarz jego zmieniała się stosownie do momentów opowieści. Nagle, właśnie gdy Fothering opowiadał mu cud trzeciego Jajka, duchowny przerwał mu szybkim ruchem ręki.

— To niemożliwe — rzekł — to nieprawdopodobne! To zdumiewające istotnie, ale to wyjaśnia wielką liczbę nadzwyczajnych trudności. Władza dokonywania cudów jest to dar, cecha wyjątkowa, jak geniusz albo wzrok podwójny. Aż do dziś spotykano ją rzadko i u ludzi wyjątkowych. Ale w tym wypadku... Zawsze dziwiłem się cudom Mahometa, cudom Yoghisów i pani Bławatskiej, ale to rzecz prosta. Tak, to poprostu dar nadprzyrodzony! I to znakomicie wzmacnia argumenty tego wielkiego myśliciela — (i tu głos p. Maydiga był jakby cały w ukłonach) Jego Wysokości Księcia d'Argyle. Tu jesteśmy wobec jakiegoś prawa głębszego, głębszego, niż prawo natury. Tak, tak — mów pan dalej! mów pan dalej!

Pan Fothering zaczął opowiadać swą przygodę z Winchem, a pan Maydig, który już nie był onieśmielony ani zatrwożony, zaczął nogami wstrząsać na prawo i na lewo i wydawał okrzyki zdumienia.

— To właśnie najbardziej mnie niepokoiło — mówił Fothering dalej — i dlatego potrzebna mi była natychmiastowa rada. Niewątpliwie jest on w San Francisco gdzieś jest

San Francisco, ale oczywiście jest to przykre dla nas obu, jakto pan zauważy, panie Maydig. Nie wyobrażam sobie, jak on rozumie to co się stało; zapewne jest przerażony i zrozpaczony i chce mnie odnaleźć. Bardzo bym mu że, że ciągle w drogę wyrusza, aby przyjechać do nas, ale ja powracam go na miejsce z pomocą cudu, myśląc o nim od czasu do czasu. I naturalnie jest to rzecz, której on nie rozumie i to go dręczy; oczywiście, jeżeli za każdym razem kupuje bilet kolei żelaznej, kosztowało go to już niemało pieniędzy. Robiłem co mogłem dla niego. Rozważyłem, skoro jego ubranie splomieniło się i zniszczyło... zanim go stamtąd wydobyłem... pan wie, czy piekło jest takie, jak mówią. W tym wypadku, w tym stanie, przypuszczam, że może go w San Francisco wtrącili do więzienia. Naturalnie, zaprzęgnąłem, aby miał na sobie nowy mundur, skoro tylko o tem pomyślałem. Ale widzi pan jestem w położeniu ogromnie kłopotliwym... Pan Maydig poważnie się zasanował nad tą sprawą.

— Widzę, że pan jest w kłopotcie. Położenie trudne. Jakżeby z tego wyjść?

I nic wyraźnego nie mógł powiedzieć.

— Cokolwiekbyś, dajmy pokój Winchowi i zbadajmy sprawę najważniejszą. Nie myślę, aby to była czarna magia lub coś podobnego. Nie zdaje mi się, aby w tem był cień intencji zbrodniczej, panie Fothering, najmniejszy cień, chyba, żebyś niweczył fakty materialne. Nie, to są cuda — czyste cuda, cuda, że tak powiem, w najrzadszym gatunku.

Chodził tam i z powrotem, przed kominkiem gestykulując, gdy p. Fothering siedział na fotelu, oparłszy łokieć na stole, a głowę na

dłoni i zdawał się być bardzo zafasowany.

— Mając taki dar cudów, dar oczywiście potężny — mówił pan Maydig — znajdziemy sposób, by znaleźć Wincha, nie lekaj się pan... Drogi panie, jesteś osobą ważną, zdolną do możliwości najdziwniejszych, oczywiście to potwierdza; nadto, rzeczy, które możesz robić

— Tak, myślałem o kilku rzeczach, ale one się ukazują ta jako na opak. Widział pan tylko co — rybę... Falszywy rodzaj basenu, fałszywy rodzaj ryby... A ja sądziłem, że wyrażnie określił, czego chciałem...

— To naturalne — rzekł duchowny — naturalne, bardzo naturalne.

Zatrzymał się i patrzył na Fotheringa.

— Jest to dar praktycznie nieograniczony: Wypróbujemy tę władzę pańską, o ile można. Jeżeli ona istnieje rzeczywiście... Jeżeli jest rzeczywiście tem, czem się zdaje być...

I jakkolwiek uważaliśmy to za rzecz nieprawdopodobną, wieczorem w niedzielę 10 listopada 1896 r. pan Fothering, pod natchnieniem i kierownictwem pana Maydiga zaczął w jego gabinecie wykonywać różne cuda. Specjalnie i z naciskiem zwracamy uwagę na tę datę.

Czytelnik zarzuci nam, jeżeli już nie uczynił tego, że pewne punkty tej historii są nieprawdopodobne, że gdyby fakty tego rodzaju odbyły się istotnie, toby o nich mówiono w owym czasie we wszystkich gazetach. Szczególnie zaś wyda mu się trudnem uznać fakty, niżej podane, gdyż między innymi prowadzą one do wniosku, że on lub ona, czytelnik lub czytelniczka, musieliby w ten pamiętny wieczór zginąć w sposób gwałtowny i bezpowrotnie.

(dalszy ciąg nast.)

Baczność Wyborcy!

Tylko do czwartku 5 paźdz., można sprawdzać listy wyborcze. Kto nie jest wpisany na listę traci prawo głosu

ZYGZAKI.

Surowa Komisja.

Bardzo słusznie postępuje tutejsza Komisja Obwodowa, że z całą surowością nakłada karę na opieszłych obywateli, którzy nie spełniają swoich obowiązków obywatelskich i nie uczestniczą w czynnościach Komisji. Jednakże czasami Komisja jest zbyt pochopna, karząc na wet mieszkańców innych miast, którzy nie chcą poddać się obowiązkowi nałożonym im przez łódzką komisję. Do jednej z Komisji został naznaczona inż. Cz. Gorzelański, który miał jakoby mieszkać na Andrzeja Nr. 9, Tymczasem p. G. od owych lat mieszka w Warszawie i tam też pełni swe obowiązki obywatelskie. Nieubлагalna komisja skazała p. Gorzelańskiego na 200 tys. marek kary.

Jeszcze większy „lapsus” zdarzył się tym, którzy wyznaczali członków Komisji, bo między innymi naznaczono na członka „nieboszczyka”, którego Komisja Obwodowa kilkakrotnie wzywała bezskutecznie, ponieważ duch się nie zjawił. (8)

KRONIKA

— Kalendarzyk.

Dziś Środa, 4 października Franciszka Ser,
Wschód słońca g. 5 m. 35
Zachód g. 5 m. 15.

— Widowiska.

Teatr miejski (Cegielniana 65)
„Nina”

Teatr „Sala” (Cegielniana 18)
Operetka. Przedstawienia zawieszono

„Luna” (Przejazd 1)
„Hanusia”

„Odeon” (Przejazd 2)
„Panie, Panowie, Panienki”

Grand-Kino (Piotrkowska 72)
„Wierna rzeka”

Corso (Zielona 2)

— Kalendarzyk historyczny.

1501 Aleksander Jagiełłończyk obrany królem polskim.

Wiadomości bieżące

— Wiec robotników „Jedności Narodowej”.

s) Onegdaj w sali „Domu Ludowego” (Przejazd 34) odbył się wielki wiec przedwyborczy zwołany przez Chrześcijańskie Narodowe Stronnictwo Pracy. Referaty wygłosili pp. Adamski ks. Rybus, dr. Julian Skulski i inni. Wszystkie przemówienia były wysłuchane z wielkim zainteresowaniem i gorąco oklaskiwane. Następnie podczas wywiazania dykusji płatni sługusy „państwa anonimowego” z pod sztandaru N. P. R. usiłowali zprovokować zebranie, lecz jak zwykle tak i tym razem tego im nie udało się uczynić. Wszczął się wielki hałas i z gwizdaniem zostali oni wyrzuceni z sali.

Po uspokojeniu się i uchwaleniu rezolucji uznającej zasługi posłów Chrz. N. Str. Pr. w Sejmie postanowiono oddać swe głosy podczas wyborów na listę Nr. 8. Wreszcie po wznieśnięciu okrzyku na cześć Korfatego i gen. Hallera i odśpiewaniu „Roty” wiec zo-

stał rozwiązany. Nawiecu obecnych było przeszło tysiąc osób. (12)

— Zmiana kosztów utrzymania.

(—) Miejsowa komisja do badania zmian kosztów utrzymania ustaliła z 1 października 1922 r. koszt utrzymania dziennego rodziny złożonej z 4—ch osób wyniósł Mk. 2388 fenigów 39. W porównaniu z kosztami z dnia 1 września rb. Koszt utrzymania dziennego wzrósł o 332 marki 41 fenigów t. j. 16,17 procent. (8) Dr. Skuls.

— Pożegnanie byłego prezesa S. O.

(b) Wczoraj w południe w sali sądu okręgowego odbyło się pożegnanie b. prezesa S. O. p. Augustynowicza. W imieniu sądu przemawiał prezes T. Kamiński oraz sędzia Zdanowicz. Następnie po przemówieniu podokuratora p. Szmida p. Augustynowicz otrzymał pamiątkowe obrazy oraz złotą i srebrną tabliczkę z dedykacją. (2)

— W sprawie dyrektora zarządu głównego.

(b) Na jednym z posiedzeń rady miejskiej zjawił się wniosek, protestujący przeciwko na znaczenia dyrektora zarządu głównego B. Pilcra do komisji wymiarów podatków. Jedno cześnie jeden z radnych zgłosił poprawkę do wniosku opiewającą że rada miejska niema za ufania do dyrektora zarządu głównego. Ze stanowiska dekretu o samorządzie miejskim, władza nadzorczą nad urzędnikami jest magistrat, a dyskwalifikowanie moralne urzędnika może być dokonane tylko za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej przy magistracie.

Stanowisko rady miejskiej wywołało oburzenie wśród urzędników miejskich, którzy są w obawie iż w dalszym ciągu dyskwalifikowanie urzędników przez radnych bez wystuchania oskarżonych może mieć miejsce, co podrywa byt urzędnika krzywdzi go moralnie, nie dając możliwości obrony.

Związek zawodowy urzędników miejskich wystąpił do magistratu z protestem przeciwko podobnym metodom, a poszkodowany, dyr. P. skierował żn rzuty czynione mu na drogę sądu honorowego. (2)

— O cenniki.

(1) Komisariat Rządu wydał organom podległym polecenie stosowania i bezwzględne przestrzegania rozporządzenia Ministerstwa spraw Wewnętrznych z dnia 5 lipca 1922 r. (Dz. Ust. Nr. 52 poz. 433) w sprawie obowiązku posiadania faktur handlowych, cenników z uwidocznieniem cen. (2)

— Aresztowanie niepowołanego chirurga.

(b) Od czasu dłuższego wiadomem było policji w Zgierzu o dokonywanych niedozwolonych operacjach. Dzięki energii podkomisarsza policji Zgierskiej Korpieskiego, udało się trafić na ślad przestępcy którym okazał się, niejaki Mateusz Guikowski trzyzję zam. przy ul. Marjańskiej 4. W mieszkaniu „chirurga” znaleziono wiele instrumentów oraz lekarstw jedną z ofiar niedozwolonych operacji 23-letnią Marię K. odwieziono do Łodzi do szpitala, a „chirurga” osadzono pod kluczem. (2)

— Jak broni proletarijat nasz PPSowy Magistrat.

S) W związku z zapowiedzianem przez Magistrat rozwiązaniem i zajęciem przez Magistrat z dn. 15 października budynku szkoły powszechnej przy ul. Pomorskiej odbyło się

wczoraj zebranie rodziców dzieci uczęszczających do tej szkoły. Na zapytanie delegatów rodziców o przyczynę takiego zarządzenia kierownik Wydziału Oświatowego ławnik dr Kopciński odpowiedział, że dzieci tej szkoły mogą uczęszczać do nowowypbudowanej szkoły przy ul. Zagajnikowej.

Nieludzkie rozporządzenie magistratu skazujące dzieciarnię ze szkoły przy ul. Pomorskiej do odbywania w porze zimowej codziennych dalekich wędrówek na kraniec miasta dotyczy 500 małoletnich

— Urząd walki z lichwą.

(1) Komisariat Rządu w Łodzi w myśl ustawy z dnia 5/8 1922 r. zorganizował Referat do zwalczania lichwy pod kierownictwem Rady Ministerialnego D-ra Grabowskiego, który z dniem dzisiejszym rozpoczął urzędowanie. Lokal tego Referatu mieści się w domu przy ul. Pustej 13 z wszelkimi sprawami dotyczącymi walki z lichwą jako też zażaleniami składanymi cenników i t. d. należy zwracać się do wyżej wymienionego referatu pod wskazanym adresem. (2)

— O wywóz i przywóz produktów zwierzęcych.

(b) Władze tutejsze otrzymały wyjaśnienie w sprawie podań składanych przez obywateli starających się o przywóz wywóz i przewóz zwierząt i produktów zwierzęcych. Podania te składano w ministerstwie rolnictwa i D. P. przez osoby lub firmy zainteresowane winny być zaopatrzone znakiem stemplowym za 500 mk. oraz musi być wymieniona stacja wejściowa, ewentualnie wejściowa, przez którą ładunek przechodzi, oraz miejscowość w Polsce do której towar jest przeznaczony. (2)

— Pomoc lekarska dla pracowników państwowych.

(b) Zarząd wojewódzki zawiadomił pod władne sobie organa, że zorganizowanie pomocy lekarskiej dla funkcjonariuszy państwowych zgodnie z ich życzeniami, a więc ewentualnie na podstawie wolnego wyboru lekarza, będzie mogło być wzięte pod rozwagę przy opracowaniu projektów o pomocy lekarskiej dla urzędników państwowych. Przygotowania tego projektu należą do kompetencji ministerstwa zdrowia publicznego, które przystąpiło już do ustalenia głównych zasad projektu. (2)

— Walka z alkoholem.

(1) Za pijactwo i zakłócenie spokoju publicznego spisano protokoły celem pociągnięcia do odpowiedzialności: Fajla Aleksandra (Wileńska 14), Nowakowskiego Józefa (Włodzimierska 10), Szczepaniaka Tomasza (Szosa Pabjanicka 16), Jeske Henryka (Szosa Pabjanicka 26), Skonieczka Franciszka, Bucza Wilhelma, Dusza Roberta (Miedziana 1) Basza Rajnolda (Kmieńskiego 240), Wojcysiaka Józefa Rokicińskiego 10/12, Dreslera Adolfa (Sporna 33), Zdziarskiego Wincetego (Składowa 36), Langiewicza Jana (Pabjanice), Błaszczyskiego Karola (Lipowa 42), Krauzego Juliana (Zgierska 104), Hauzera Adolfa (Ojrodowa 27), Paprockiego Antoniego (Brzezińska 102), Paprockiego Władysława (Brzezińska 102). (5)

Wypadki i kradzieże.

— Usiłowanie samobójstwa.

(1) Przy ul. N. Cegielnianej naprzeciw domu Nr. 15 zażyła trucizny kobieta niewiadomego nazwiska. wezwane na miejsce wypadku pogotowie ratunkowe udzieliwszy denatce pomocy lekarskiej — odwiezło ją w stanie nieprzytomnym do szpitala przy ul. Drewnowskiej. W sprawie powyższej spisano protokół i przesłano do Urzędu śledczego. (5)

— Nożownictwo.

(1) Przy ul. Wschodniej Nr. 19 zostali napadnięci przez nieznaną oprychów Boguchwał Abram (Kamienica 16), oraz Zamiaty Neech (Wschodnia 39) przyczem obaj zostali dotkliwie pobici, a Boguchwał ugodzony nożem w brzuch. Wezwane na miejsce wypadku pogotowie ratunkowe po udzieleniu im pomocy lekarskiej odwiozło rannego Boguchwał do szpitala przy ul. N. Targowej, zaś Zamiatę do miejsca zamieszkania. (5)

— Oszustwo.

b) Do Ewy Wojtkowskiej zam. Konstanyńska 53, podszedł na ulicy jej znajomy Adam Kasprzak i zaproponował jej kupno deputatu żywnościowego. W. dała mu 30,500 mk. z którymi Kasprzak ułotnił się. (5)

— Kradzieże.

(1) Przy ul. 6-go Sierpnia 33 z mieszkania Szlesera Banema, jego służąca Kwaśniewska Władysława skradła różnych rzeczy wartości 600 tysięcy marek. Przy rewizji znaleziono u K. skradzione rzeczy. Sprawę wraz z zatrzymaną K. przesłano do VII kom. P. P.

Grossman Tatjanę zam. przy ul. Piotrkowskiej 92 nieznaną sprawcą skradł ze strychu tegoż domu diamenty wartości 400 tysięcy mk.

Do XII kom. P. P. zgłosił się Miedziński Franciszek zam. przy ul. Wyzera 12 i zameldował, iż syn jego Jan podczas nieobecności skradł z mieszkania 2 koldry, 1 poduszkę i jedną sofę. W sprawie powyższej spisano protokół i wszczęto dochodzenie. (5)

— Kradzież rur.

b) Z podwórza domu nr. 66 przy ul. Pańskiej skradziono 5 rur żelaznych do wiertenia studni wartości miliona mk. (5)

Teatr i sztuka

— Teatr Miejski.

W środę daje Teatr Miejski ciekawą sztukę Kampfa p. t. „Nina“, która dzięki grze dyr. Barwińskiego i p. Wależanki i reszta zespołu cieszy się powodzeniem. W czwartek premiera pełnej humoru staropolskiego i szlacheckiej werwy komedji Józefa Korszeniewskiego p. t. „Wąsy i peruka“. Utwór ten oparty na tle historycznym, daje obraz stosunków obyczajowych, jakie panowały w Polsce a czasów „Króla Stasia“. Reżyseruje dyr. Barwiński. (5)

— Występ Lucyny Messal

Dn. 5 b. m. w sali Filharmonji odbędzie się występ gościnny niezrównanej primadonny Operetki Warszawskiej, pani Lucyny Messal z udziałem jej świetnego partnera Bolesława Mieczewskiego. Na program złożą się najpiękniejsze wyjątki z operetek „Targ na dziewczętą“, „Biały Mazur“, „Ostatni Wał“, in. w oryginalnych kostjumach oraz tańce. Bilety w kasie Filharmonji. (5)

— Koncert Mikołaja Orłowa.

Wobec nagłej niedyspozycji pianisty Mitji Nikitscha, koncert jego zapowiedziany na 5 b. m. odłożony zostaje na czas późniejszy, natomiast pierwszym koncertem z cyklu „wielkich solistów“ będzie recital słynnego pianisty rosyjskiego Mikołaja Orłowa, który odbędzie się w niedzielę dn. 8 b. m. w sali Filharmonji. W programie utwory Chopina, Skriabina, Schumann i Rachmaninowa. (5)

— Wiktor Biegański w Łodzi

Dnia 5 i 6 b. m. odegrana będzie w teatrze „Scala“ komedja A. Cana p. t. „Wilkołak“. Humor hiszpańskiego Ca. o przypomina śmiech włoskiego powieściowca Boccaćo, najwzięcijszego z wszystkich pornografów renesansu. P. Irena Bohuss-Hellerowa i p. Wiktor Biegański w rolach głównych z pozostałym zespołem, mają doskonały koncert gry artystycznej. 4145-1 (5)

Komunikaty

— Z „Luny“

Na repertuarze Luny znajduje się przeróbka sztuki Gerharda Hauptmana w realizacji Ursula Gada, jednego z najkulturalniejszych reżyserów Europy. Przeróbka wspaniała, tembardziej zadziwiająca, że zdawało się rzeczą szalenie ryzykowną i trudną sfilmować ten utwór. A jednak wyszło pierwszorzędne arcydzieło filmowe. Szczególnie cudownie pełne tony reżyserkiej i wyżywności wypadły ostatnie dwa akty wielobogatym i...

Gra pierwszorzędna. Wszyscy, począwszy od znakomitego H. Valentina, a kończąc na wykonawcy ostatniej choćby podrzędnej roli, doskonale wywiąza-li się z zadania, stwarzając niezrównane w swej charakterystyce typy. Ilustracja muzyczna wyborna. Hanusia zostaje na ekranie jeszcze do czwartku włącznie. (1) 4154-1

Cech Maistrów Szwedzkich zwołuje Nadzwyczajne zebranie na dzień 4 b. m. o godz. 7.50 w sprawach bardzo ważnych, O liczne przybycie aprasza ZARZĄD 4152-1 (1)

Nowa placówka akademicka.

Dyrekcja kursów „Matura“ w Warszawie i w Łodzi oddział pod nazwą: „Il filja grona w kładających studentów“ Jest to nowa placówka kształcąca umożliwiająca dokończenie kursu w zakresie ośmiu klas tym, którzy z różnych względów przerwali swe nauki. 4144-1 (5)

— Ze Związku Ludowo-Narodowego.

W środę dnia 4 10 br. o godz. 8 wiecz. w lokalu Zw. Lud-Nar. Piotrkowska 174 odbędzie się zebranie członków i sympatyków, Uprasamy o punktualne przybycie. Zarząd.

ODPOWIEDZI OD REDAKCJI.

Pana W. I. z Pabianic prosimy o pofatygowanie się do redakcji naszego pisma. 2

Panu J. Kos. Dziwi się Pan, że nie odpowiadamy na insynuację „Pracy“ dotycz. Wojciecha Korfantego. Uważamy to za całkiem zbyteczne, ponieważ patriotyczna działalność Korfantego jest tak ogólnie znana, że nikt nie uwierzy kalumniiom rzucanym przez nieuczciwych i zaślepionych przeciwników. Każdy ze śmiechem i wzgardą odrzuci tego rodzaju plującą oszczerstwami jak np. podane w „Pracy“ przez „byłego legionistę“ że „jeśli Śląsk został rozdarty na dwie części też jest zasługą bohaterów tchórz“ ect. i podobne brednie.

Któż mógł lepiej ocenić bohaterskie czyny prawego syna Ojczyzny Wojciecha Korfantego, jeśli nie jego współwalczyse walk o wolność zagarniętej dzielnicy — Ślązacy. To też Ślązacy dali wszystkim oszczercom odpowiedź w zeszłym tygodniu podczas wyborów do Sejmu śląskiego, lista narodowa na czele której stał Korfanta otrzymała 18 mandatów, podczas, gdy rządzacy i terroryzujący Śląsk NPR. tylko 6 mandatów, To jest najwymowniejsza odpowiedź,

Kronika wyborcza

Wojciech Korfanta kandyduje z Łodzi.

Dowiadujemy się że Chrześcijański Związek Jedności Narodowej umieścił Wojciecha Korfantego na liście kandydatów do Sejmu z m. Łodzi. (2)

AKCES ŁÓDZKIEJ N, O, K, DO BLOKU CHRZEŚCIJAŃSKIEJ JEDNOŚCI NAROD

(w) W dniu wczorajszym Łódzka Narodowa Organizacja Kobiet zgłosiła akces do bloku Chrześcijańskiej Jedności Narodowej (Lista Nr. 8)

Narodowa Organizacja Kobiet wraz ze swą prezesową p. Wandą Ładziwą zawsze wiernie stojąc na straży interesów i potrzeb narodowych i tym razem nie zбочyła z wytykniętej drogi i w całkowitym zrozumieniu powagi chwili uznała konieczność zjednoczenia swych głosów z blokiem Chrześcijańskiej Jed. Nar. na jednej wspólnej liście. A jest to rzeczą szczególnie ważną na tej naszej przez tzw. „mniejszość“ narodową (która jest w Łodzi większością) zagrożonej placówce.

Swojego czasu pisaliśmy ze zdumieniem o pojawieniu się nazwiska p. W. Ładzi...

ślusnie przypuszczali była to tylko tragiczna pomyłka wynika z niedostatecznego poinformowania p. Ł. co do kierunku owego Centrum Obecnie ta pomyłka została naprawiona i Łódzka N. O. K. jak i wszvstkie oddziały N. O. K. na całym obszarze Polski będzie głosować na listę Chrześcijańskiej Jedności Narodowej (Nr. 8.) (12)

RUCH PRZEDWYBORCZY.

(w) „Rzeczpospolita“ donosi: W niedzielę odbył się tu wiec przedwyborczy Centrum Polskiego w Łodzi, który wykazał całkowity brak jakichkolwiek wpływów tego stronnictwa. Wiec został rozbity. Za rezolucją centrum głosowało tysiące obecnych na sali około 60 osób. Mowa ks. Starkiewicza nie zdołała uratować sytuacji. Tutejsze sery mieszczkańskie zorientowały się już w sytuacji i na poparcie tego elementu Centrum liczyć nie może, ponieważ mieszczkaństwo tutejsze głosować będzie na Chrześcijański Związek Jedności Narodowej.

Poniesli klęskę również komuniści, występujący pod nazwą Związku Proletariatu wsi i miast, gdyż wiec, który urządzili w ubiegłą sobotę, zupełnie się nie udał.

Sytuacja przedwyborcza ożywia się z dnia na dzień. Stronnictwa socjalistyczne żydowskie rozpoczęły gwałtowną walkę z Blokiem Mniejszości Narodowej. W sobotę odbyły się 3 wiece żydowskie, na których doszło do awantur między sjonistami a bundowcami. (6)

NIEOBYWATELSKIE POSTĘPOWANIE.

Za nieprzybycie do urzędowania w komisjach obwodowych zostali ukarani grzywną po dwieście tysięcy mk. Klemens Orchulski (Konstantynowska 51), Czesław Gorzelański (Andrzeja 9) i Aron Langleben (Południowa 9) oraz na sto tysięcy mk. Maksymilian Kula (Sienkiewicza 60)

JAKIE ZGŁOSZONE LISTY WYBORCZE.

Dla orientacji naszych czytelników dajemy poniżej ostateczny wykaz list państwowych do Sejmu i Senatu zgłoszonych na ręce generalnego komisarza wyborczego:

- Nr. 1 Pol. str. lud. (Piast)
- Nr. 2 P. P. S.
- Nr. 3 „Wyzwolenie“ (Thugutowcy)
- Nr. 4 żydowski „Bund“
- Nr. 5 Związ. prolet. wsi i miast (komuniści)
- Nr. 6 Rady ludowe.
- Nr. 7 N. P. R.
- Nr. 8 Chrześ. Zw. Jedności Narod.
- Nr. 10 Dem. Unja państw. (D, U. P.)
- Nr. 11 Poalej-sjonisci.
- Nr. 12 Centrum (Skulski)
- Nr. 13 P. S. Lud. — lewica Sapin k.
- Nr. 14 Mieszczkańska.
- Nr. 15 Grupa Okonia.
- Nr. 16 blok mniejsz. narod.
- Nr. 17 zjednocz. stron. narod. żydowskie (sjonisci galicyjscy)
- Nr. 18 inwalidzi i zdem. wojskowi.
- Nr. 20 żyd. dem. blok. ludowy z Półuckim i Hirschhornem.
- Nr. 21 niezależni socjaliści z B. Drobnerem na czele (komuniści zamaskowani).
- Nr. 22 Pol. zw. kresowy. (7)

W SPRAWIE KAR.

(w) Członkowie komisji obwodowych, skazani przez okręgową komisję na grzywnę od 100 do dwieście tysięcy mk. za niewypełnianie swych obowiązków obywatelskich złożyli podania o zwolnienie ich od wyznaczonej grzywny. Okręgową komisją wyborczą zażądano wobec tego od przewodniczących odnosnych komisji raporty, celem sprawdzenia wiarygodności złożonych podań.

ZGŁOSZENIE LISTY ŻYDOWSKIEJ.

Onegdaj zgłoszono do okręgowej komisji wyborczej listę kandydatów na posłów do sejmu wystawionych przez ogólny żydowski związek robotniczy w Polsce. (6)

handel.

(*) Rozpoczęły się pertraktacje w sprawie ustalenia wysokości wynagrodzenia za kopanie ziemniaków i buraków.

Przed przystąpieniem do pertraktacji oświadczyło Zjednoczenie producentów rolnych, że będzie porozumiewało się z przedstawicielami wszystkich organizacji, w których grupują się robotnicy rolni, a więc z chrześcijańskim zjednoczeniem zawodowym, związkami klasowym, a nie tylko ze zjednoczeniem zawodowym polskim, jak to odbywało się dotychczas.

Sprawy spółdzielcze.

(*) W tych dniach ma być ogłoszone rozporządzenie Rady ministrów o rozciągnięciu na obszar wileński mocy obowiązującej ustawy o spółdzielniach z d. 29 października 1920 r. oraz dekretu o rejestrze handlowym i spółkach akcyjnych.

Krakowski Związek ziemian.

(=) Po konferencji wojewody Gałęckiego z członkami prezydium ziemian hr. Stadnickim, St. Gonorką, Dworskim i sekretarzem dr. Zdzisławem Chmielewskim wydział związku postanowił zwrócić się z wezwaniem do wszystkich członków związku, aby w jak najkrótszym czasie sprzedał przynajmniej

czwartą część przeznaczonego sortadaż za. Zboże ma być dostarczone konsumentom organizacjom konsumentów. (2)

Nowe austriackie monety złote.

(=) Poraz pierwszy od swego istnienia republika austriacka bije złote monety. Te nowe monety potrzebne są na opłaty celne, oparte teraz na podstawi złotej, zapasy monet złotych z czasów cesarstwa okazały się niewystarczające na ten cel. Nowe monety ozdobione są orłem austriackim i napisem „Republik Oesterreich“. (1)

Pojemność floty.

(=) Według wykazów, sporządzonych przez Lloyd'a, flota państw morskich liczy ogółem 35,935 okrętów o łącznej pojemności 64,570,789 ton. Na pierwszym miejscu stoi Anglia — 19,055,000 ton, drugie miejsce zajmuje Ameryka — 11,506,000 ton. Niemcy, które w roku 1914 posiadały 6 mil. ton, obecnie mają 1,785,000 ton. Japonia zajmuje obecnie trzecie miejsce. Norwegia siódma. Pojemność floty amerykańskiej od roku 1914 wzrosła o 11 mil. ton. (1)

Rosyjskie papiery na giełdzie berlińskiej.

(=) Na giełdzie berlińskiej wyłoniła się znaczna wyżka kursu rosyjskich papierów procentowych i dywidendowych. Po części po wpływie rynku paryskiego, przewidywanego zbliżenia Francji do Rosji na podłożu przyznania długów rosyjskich, po części skutkiem ucieczki do marki niemieckiej.

Oto ceny głównych walorów w Niemczech notowanych:
4 proc. Pożyczka z 1902 r. 165 do 210

proc. 4 i pół proc. obli Mosk. Kije W
ronet 60 do 140 proc. 4 proc. 95 proc. oc
Mosk.—Riazan 102 proc Mosk.—W wa
90 proc, 4 proc. Riazan—Uraisk 90 proc. oc
Pol. Wschodnie 90 proc, 4 proc. Wlad ka-
skie 110 proc. Do tych kursów dliczyć uszcze
rzebaproceny za lat cztery t j od 1910 roku

Oczywiście że Polskie metaliczne walory iak Obligacje kolei Warszawsko-Wiedeńskiej i Łódzkiej są znacznie droższe. 9

Giełda warszawska

z dnia 3 b. m.

1% listy ziem.	—	Dol. St. Zld.	9200
4 1/2% mk.	—	Marki niem.	480
4% obl. m. Warsz.	—	Franki franc.	587
5% obl. m. Warsz.	—	Funty	459,6

Czeki i wpłaty.

Belgia	649	Londyn	39,950
Berlin	470	Nowy Jork	3,975
Gdańsk	47,250	Paryż	689
Praga	279	Wiedeń	12,55

Akcje.

Bank hand.	5000	Ostrowiec	19000
" Dyskont	4500	Radzki	5350
" Kredyt	4,000	Starachowice	19,000
" Zjed. z pol.	1,700	Zyrardów	305,000
Cukier	175,000	Górkowski	2525
Drzewo	1550	Zegluga	1900
Lilpop	8775	Jabłkowsky	1900
Czestocice"	200,000	Nafta	2,250

OGŁOSZENIE.

Kasa Chorych m. Łodzi podaje niniejszym do wiadomości, że na podstawie rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 4 października b. r. Nr. 2401 | VII w Kasie Chorych m. Łodzi, zarówno w oddziałach miejskich, jak i powiatowych zaprowadzona została nowa tabela płac ustawowych, zgodnie z którą najwyższa grupa zarobkowa odpowiadać będzie płacy dziennej w wysokości 8000 mk.

Nowa tabela obowiązuje poczynając od 1 października r. b.

Bliższe szczegóły zostają podane do wiadomości publicznej za pomocą plakatów ulicznych.

Wymienione plakaty będą również wydawane na żądanie, większym fabrykom i zakładom przemysłowym.

Komisarz Kasy Chorych m. Łodzi

(-) K. GALLAS

(4147sk1)

Potrzebny

jest na dwa miesiące tylko chłopiec, który ukończył 4 klasy gimnazjum lub innej jakiej szkoły. Znajomość choć trochę matematyki, dziesiętnych, otrzyma życie, mieszkanie i pensję. Wiadomość: Piotrkowska № 3 w dystrybucji. (4128K1)

Młyn do wydzierżawienia

urządzony elektrycznością, 5 pary wałcy, 2 pary kamieni, 1 perłak, blisko kolei i Łodzi, cena 15 milionów, ma biuro „Pośrednik“, Zgierz, Parzenczewska 3 4138b1

Sprzedaz szyb i kitu

Główna 14 Olejniczak i S-ka

(4137K3)

Uczniowie i e'sterni!

Grono korepetytorów, uczniów kl. VIII gimn. państw. im. Kopernika, przygotowuje do egzaminów oraz uziela pomocy w zakresie szkoły średniej. Wiadomość ul. Karola 2b, m. 2. W godz. 4 — 6 pp. i 8 — 10 w. 4135b2

Duży plac

nadający się do składu, około 3/4 morg. od zaraz do wydzierżawienia. Wjazd z dwóch ulic. Zgłaszać się do gospodarza przy ul. Przejazda n'anej 10. 4130b1

Z wyborowego ziarna

Makę żytnią (wagonowo oraz w miejszych partjach.
Makę pszenną (wagonowo.
Tatarke (wagonowo.
Siemię lniane (wagonowo.
Owies (wagonowo. 4126d1

dostarcza DOM HANDLOWY

Zenon Łubieński

Wyłączna reprezentacja: Spółki Akc. Handlu Ziemiopłodami. Łódź, Sienkiewicza 40. tel. 782

Potrzebna

gospodyni do 3 osób. Piotrkowska № 44 zakład meblowy. (4131K1)

Z powodu

nagłej choroby do sprzedania sklep Kilińskiego 65. 4127K1

Potrzebna

sklepowa do sprzedaży pieczywa z kaucją wymagany niemiecki Kilińskiego № 132 u gospodarza, (4129K2)

Poszukuję

posady pomocnika buchaltera, (znam korespondencję i pisanie na maszynach) lub kierownika magazynów, spec. zbożowic. Oferty przyjmie adm. „Rozwoju“ pod „№ 1031“. 4136b2

Pracę

30% drożej kupuję brylanty, złoto, srebro zegarki, stare zęby, oraz różną biżuterię Konstantynowska 7 Milich prawa otcyna I-sze piętro 3599w

W wynajęcie

od zaraz mieszkanie 3 duże i 3 mniejsze pokoje z kuchnią na f piętrze za Julianowem od przystanku pięć minut drogi. Wiadomość Przejazd 22 w zakładzie pogrzebowym. (4139K3)

Każdy piekarz

może zaraz otrzymać płyty (flisy) i ogły szamotowe, krajowe i zagraniczne

L. Twardowicz

Konstantynowska 42 front I p 4104K3

Na wypłatę

firanki, obrusy, ręczniki, płótna towary damskie i męskie Markowicz i S-ka Piotrkowska 37 w podwórzu. (4089K3)

Dr. S. KANTUR

specjalista chorób wenerycznych i skórnych Ul. Ewangelicka 2. Godz. przyjęć od 9—2 i 6—8. Panie od 5—6. 381

Dr. med. F. Langbard

Zawadzka 10. powroci Choroby skórne i weneryczne. Przyjm. od 9—1 i 5—8. 3779s15

Dr. Artur Banasz

urolog. Choroby nerek, pęcherza, dróg moczowych, chroń, rzeżączka Przyjmuje od g. 5 i pół do 7. Moniuszki № 11. (4139K3)

